

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2001-2002

13 MAART 2002

**Ontwerp van bijzondere wet tot wijziging
van de bijzondere wet van 6 januari 1989
op het Arbitragehof**

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER BARBEAUX

Art. 2

In artikel 1 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof het 2° vervangen als volgt:

«2° de Grondwet.»

Verantwoording

Het voorliggende ontwerp van bijzondere wet beperkt de uitbreiding van de bevoegdheden van het Arbitragehof tot titel II van de Grondwet onder het opschrift «De Belgen en hun rechten» en tot de artikelen 172 en 191 van de Grondwet. De controle op de grondwettigheid van wetten door het Arbitragehof behoort echter te worden uitgebreid tot alle artikelen van de Grondwet zodat het Arbitragehof een volwaardig constitutioneel hof wordt. Het is niet duidelijk waarom de indieners van het ontwerp de uitbreiding van de bevoegdheden beperken tot titel II van de Grondwet.

Nr. 2 VAN DE HEER BARBEAUX

Art. 3

Dit artikel doen vervallen.

Zie:

Stukken van de Senaat:

2-897 - 2000/2001:

Nr. 1: Ontwerp van bijzondere wet.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2001-2002

13 MARS 2002

**Projet de loi spéciale modifiant la loi
spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour
d'arbitrage**

AMENDEMENTS

Nº 1 DE M. BARBEAUX

Art. 2

**Dans l'article 1er de la loi spéciale du 6 janvier 1989
sur la Cour d'arbitrage, remplacer le 2° proposé par
ce qui suit :**

«2° de la Constitution.»

Justification

Le projet de loi spéciale à l'examen limite au titre II de la Constitution intitulé «Des Belges et de leurs droits» et aux articles 172 et 191 de la Constitution l'extension des compétences de la Cour d'arbitrage. Il aurait été plus opportun d'étendre le contrôle de constitutionnalité des lois par la Cour d'arbitrage à l'ensemble des articles de la Constitution aux fins de transformer la Cour d'arbitrage en une Cour constitutionnelle à part entière. On ne perçoit pas les raisons qui ont conduit les auteurs du projet à limiter au titre II de la Constitution l'extension de compétences.

Nº 2 DE M. BARBEAUX

Art. 3

Supprimer cet article.

Voir:

Documents du Sénat:

2-897 - 2000/2001:

Nº 1: Projet de loi spéciale.

Verantwoording	Justification
Dit amendement is een logisch uityloeisel van amendement nr. 9 en moet daarmee samen worden gelezen. Wanneer het hof, uitspraak doende op een prejudiciële vraag, de ongrondwettig geachte bepalingen vernietigt, is er geen reden meer om te voorzien in de heropening van de termijn voor het instellen van een beroep tot vernietiging.	Cet amendement constitue la conséquence logique de l'amendement n° 9 et doit être lu parallèlement. Si la Cour annule sur question préjudiciale les dispositions jugées inconstitutionnelles, il n'y a plus lieu de prévoir la réouverture du délai d'annulation.
Nr. 3 VAN DE HEER BARBEAUX	Nº 3 DE M. BARBEAUX
Art. 3bis (nieuw)	Art. 3bis (nouveau)
Een artikel 3bis (nieuw) invoegen, luidende:	Insérer un article 3bis (nouveau), rédigé comme suit:
«Art. 3bis. — In het derde lid van artikel 7 van dezelfde wet, worden de woorden «, al naar het geval, van de publicatie van haar statuten in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad of van de beslissing om het beroep in te stellen dan wel voort te zetten of om in het geding tussen te komen» vervangen door de woorden «van de beslissing om het beroep in te stellen of voort te zetten of om tussen te komen en, wanneer haar statuten moeten worden bekendgemaakt in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad, een kopie van die bekendmaking.»	«Art. 3bis. — Au troisième alinéa de l'article 7 de la même loi, les mots «, selon le cas, de la publication de ses statuts aux annexes du Moniteur belge, ou de la décision d'intenter ou de poursuivre le recours ou d'intervenir» sont remplacés par les mots «de la décision d'intenter ou de poursuivre le recours ou d'intervenir et, lorsque ses statuts doivent faire l'objet d'une publication aux annexes du Moniteur belge, une copie de cette publication.»
Verantwoording	Justification
In zijn huidige formulering kan dit artikel de indruk wekken dat de rechtspersoon de keuze wordt gelaten om het bewijs te leveren, hetzij van de beslissing om het beroep in te stellen, hetzij van de bekendmaking van de statuten. Wanneer de statuten in het <i>Belgisch Staatsblad</i> moeten worden bekendgemaakt, moet echter ook het bewijs van de bekendmaking worden geleverd.	Cet article, dans sa rédaction actuelle, peut donner l'impression que le choix est laissé à la personne morale de produire la preuve, soit de la décision d'intenter le recours, soit de la publication des statuts. Or, lorsque les statuts doivent être publiés au <i>Moniteur belge</i> , il convient que la preuve de la publication soit également apportée.
Nr. 4 VAN DE HEER BARBEAUX	Nº 4 DE M. BARBEAUX
Art. 3ter (nieuw)	Art. 3ter (nouveau)
Een artikel 3ter (nieuw) invoegen, luidende:	Insérer un article 3ter (nouveau), rédigé comme suit:
«Art. 3ter. — In artikel 20 van dezelfde wet, wordt de aanhef vervangen als volgt: «Onverminderd het bepaalde in artikel 16ter van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en in artikel 5ter van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, kan slechts tot schorsing worden besloten:»	«Art. 3ter. — Dans l'article 20 de la même loi, la phrase liminaire est remplacée par la disposition suivante: «Sans préjudice de l'article 16ter de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles et de l'article 5ter de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, la suspension ne peut être décidée que:».
Verantwoording	Justification
De vermelde artikelen maken een schorsing mogelijk zonder dat is vereist dat de onmiddellijke uitvoering van het betrokken decreet of de betrokken ordonnantie een moeilijk te herstellen nadeel kan berokkenen.	Les articles mentionnés permettent une suspension sans qu'il soit requis que l'exécution immédiate du décret ou de l'ordonnance concernés puisse causer un préjudice grave difficilement réparable.

Nr. 5 VAN DE HEER BARBEAUXArt. 3*quater* (nieuw)**Een artikel 3*quater* (nieuw) invoegen, luidende :**

»Art. 3*quater*. — In artikel 22, eerste lid, van dezelfde wet, worden de woorden «De vordering bevat» vervangen door de woorden «Onvermindert het bepaalde in artikel 16ter van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en in artikel 5ter van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, bevat de vordering bedoeld in artikel 20, 1°,»

Verantwoording

De vermelde artikelen maken een schorsing mogelijk zonder dat is vereist dat de onmiddellijke uitvoering van het betrokken decreet of de betrokken ordonnantie een moeilijk te herstellen nadeel kan berokkenen.

Nr. 6 VAN DE HEER BARBEAUX

Art. 4

In § 1 van dit artikel, het voorgestelde artikel 26, § 1, 3°, van dezelfde wet vervangen door de volgende bepaling :

«3° de schending door een wet, een decreet of een in artikel 134 van de Grondwet bedoelde regel, van de Grondwet.»

Verantwoording

Dit ontwerp van bijzondere wet beperkt de uitbreiding van de bevoegdheden van het Arbitragehof tot titel II van de Grondwet, «de Belgen en hun rechten», en tot de artikelen 172 en 191 van de Grondwet. Het zou raadzaam geweest zijn de bevoegdheden van het Arbitragehof inzake de controle op de grondwettigheid van de wetten uit te breiden tot alle artikelen van de Grondwet om op die manier het Arbitragehof om te vormen tot een volwaardig constitutioneel hof. Het is niet duidelijk waarom de indieners van het ontwerp de uitbreiding van de bevoegdheden beperkt hebben tot titel II van de Grondwet.

Nr. 7 VAN DE HEER BARBEAUX

Art. 4

In § 3 van dit artikel, de eerste zin van het voorgestelde artikel 26, § 3, van dezelfde wet vervangendoor de volgende bepaling :

«Een rechtscollege is evenmin gehouden een prejudiciële vraag te stellen in het kader van volgende procedures :»

Nº 5 DE M. BARBEAUXArt. 3*quater* (nouveau)**Insérer un article 3*quater*(nouveau), rédigé comme suit :**

«Art. 3*quater*. — Dans l'article 22, alinéa premier, de la même loi, les mots «La demande» sont remplacés par les mots «Sans préjudice de l'article 16ter de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles et de l'article 5ter de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, la demande visée à l'article 20, 1°,»

Justification

Les articles mentionnés permettent une suspension sans qu'il soit requis que l'exécution immédiate du décret ou de l'ordonnance concernés puisse causer un préjudice grave difficilement réparable.

Nº 6 DE M. BARBEAUX

Art. 4

Au § 1er de cet article, remplacer l'article 26, § 1er, 3°, proposé, de la même loi par la disposition suivante :

«3° la violation par une loi, un décret ou une règle visée à l'article 134 de la Constitution, de la Constitution.»

Justification

Le projet de loi spéciale à l'examen limite au titre II de la Constitution intitulé «Des Belges et de leurs droits» et aux articles 172 et 191 de la Constitution l'extension des compétences de la Cour d'arbitrage. Il aurait été plus opportun d'étendre le contrôle de constitutionnalité des lois par la Cour d'arbitrage à l'ensemble des articles de la Constitution aux fins de transformer la Cour d'arbitrage en une cour constitutionnelle à part entière. On ne perçoit pas les raisons qui ont conduit les auteurs du projet à limiter au titre II de la Constitution l'extension de compétences.

Nº 7 DE M. BARBEAUX

Art. 4

Au § 3 de cet article, remplacer la phrase liminaire de l'article 26, § 3, proposé, de la même loi par la disposition suivante :

«Une juridiction n'est pas non plus tenue de poser une question préjudicelle dans le cadre des procédures suivantes :»

Verantwoording

Het ontwerp van bijzondere wet (artikel 4, § 3) voegt een aantal bijkomende vrijstellingsgronden in. Rechtscolleges zijn onder bepaalde voorwaarden niet gehouden prejudiciële vragen te stellen in het kader van het kort geding of het administratief kort geding. Die vrijstelling geldt evenwel niet «wanneer ernstige twijfel bestaat over de verenigbaarheid van een wetgevende akte met een van de in artikel 1 bedoelde regels of artikelen van de Grondwet of indien een vraag met hetzelfde onderwerp bij het hof aanhangig is». Voorgesteld wordt om die beperkingen te schrappen. Zoals de Raad van State heeft opgemerkt naar aanleiding van een gelijkaardige bepaling in het voorontwerp, is de eerste beperking van aard de uitzonderingsmogelijkheid grotendeels teniet te doen. Men kan immers voorhouden dat er ernstige twijfel bestaat zodra één der partijen hem verzoekt een prejudiciële vraag te stellen. Het lijkt evenmin verantwoord het stellen van een prejudiciële vraag in het kader van die spoedprocedures afhankelijk te maken van de vraag of bij het Arbitragehof een soortgelijke prejudiciële vraag al dan niet aanhangig is. Het lijkt verantwoord om de verplichting tot het stellen van prejudiciële vragen volledig op te heffen in het kader van kortgedingprocedures, waarin een snelle oplossing van het geschil vooropstaat en waarin slechts een voorlopige oplossing daaraan wordt gegeven. De grondwettelijke problematiek kan nog steeds aan de orde komen bij de behandeling van de zaak ten gronde. Overigens kan de kortgedingrechter toch besluiten een prejudiciële vraag te stellen en in voorkomend geval in afwachting van het antwoord daarop voorlopige maatregelen bevelen.

Nr. 8 VAN DE HEER BARBEAUX

Art. 4

In dit artikel een § 5 (nieuw) invoegen, luidende:

«§ 5. Het rechtscollege is niet gehouden de prejudiciële vraag te stellen wanneer deze handelt over de verenigbaarheid van een wetsbepaling met artikel 32bis van de Grondwet.»

Verantwoording

Zoals onder meer procureur-generaal emeritus J. Velu heeft onderstreept, gaat de bevoegdheidsuitbreiding waarin het ontworpen artikel 32bis voorziet, gepaard met een beperking van de bevoegdheden van de hoven en rechtbanken en van de administratieve en tuchtrechtelijke rechtscolleges. Zij moeten voortaan immers een prejudiciële vraag stellen aan het Arbitragehof wanneer het geschil in kwestie gaat over de verenigbaarheid van een wetsbepaling met het ontworpen artikel 32bis van de Grondwet. Die verplichting drukt in tegen het algemene beginsel uit het grondwettelijk recht, volgens hetwelk de gerechtelijke en administratieve rechtscolleges de bevoegdheid en zelfs de plicht hebben om wetsbepalingen niet toe te passen indien zij deze onverenigbaar achten met internationaalrechtelijke normen met rechtstreekse werking — een beginsel dat het Hof van Cassatie in 1971 heeft bevestigd in het arrest-Franco-Suisse Le Ski. De verplichte omweg via het Arbitragehof zou voor België een ernstige achteruitgang betekenen inzake de bescherming van de rechten van de mens als bepaald in het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, niet alleen wegens de extra kosten die eraan verbonden zijn, maar ook omdat de schendingen van dit verdrag hierdoor trager bestraft worden.

Justification

Le projet de loi spéciale (article 4, § 3) insère un certain nombre de motifs de dispense complémentaires. Les juridictions ne sont pas tenues, à certaines conditions, de poser des questions préjudicielles dans le cadre du référé ou du référé administratif. La dispense ne s'applique toutefois pas «s'il existe des doutes sérieux sur la compatibilité d'un acte législatif avec une des règles ou un des articles de la Constitution visés à l'article 1er ou si la Cour est saisie d'une demande ayant le même objet». Il est proposé de supprimer ces restrictions. Comme l'a observé le Conseil d'État dans le cadre d'une disposition analogue figurant dans l'avant-projet, la première restriction est de nature à mettre à néant en grande partie la possibilité d'exception. Il peut effectivement être affirmé qu'il existe des doutes sérieux dès qu'une des parties demande de poser une question préjudiciale. Il ne semble pas davantage justifié de subordonner le fait de poser une question préjudiciale dans le cadre de ces procédures rapides à la question de savoir si la Cour d'arbitrage est saisie ou non d'une question préjudiciale analogue. Il semble justifié de supprimer totalement l'obligation de poser des questions préjudicielles dans le cadre de procédures en référé qui presupposent une solution rapide du litige et qui ne peuvent faire l'objet que d'une solution provisoire. La problématique constitutionnelle peut toujours être soulevée lors de l'examen de l'affaire sur le fond. Au demeurant, le juge des référés peut malgré tout décider de poser une question préjudiciale et, le cas échéant, dans l'attente de la réponse, ordonner des mesures provisoires.

Nº 8 DE M. BARBEAUX

Art. 4

Dans cet article, insérer un § 5 (nouveau), rédigé comme suit :

«§ 5. Dans l'article 26 de la même loi, il est inséré un § 5, rédigé comme suit :

«§ 5. La juridiction n'est pas tenue de poser la question préjudiciale lorsque celle-ci porte sur la compatibilité d'une norme législative par rapport à l'article 32bis de la Constitution.»

Justification

Comme l'a souligné, notamment, le procureur général émérite J. Velu, l'extension de compétence prévue par l'article 32bis de la Constitution en projet est assortie d'une limitation de la compétence des cours et tribunaux, des juridictions administratives et disciplinaires. Ceux-ci se verront désormais obligés de poser une question préjudiciale à la Cour d'arbitrage lorsque le litige en cause porte sur la compatibilité d'une norme législative par rapport à l'article 32bis de la Constitution en projet. Cette obligation porte atteinte au principe général de droit constitutionnel en vertu duquel les juridictions judiciaires et administratives ont le pouvoir et même le devoir d'écartier l'application des actes législatifs qu'elles jugent incompatibles avec les normes directement applicables des traités internationaux — principe reconnu par l'arrêt Franco-Suisse Le Ski rendu par la Cour de cassation en 1971. Le détournement obligatoire par la Cour d'arbitrage constitue un grave recul au niveau de la protection des droits de l'homme consacrés par la Convention européenne des droits de l'homme en Belgique puisque non seulement cela va générer des coûts supplémentaires mais en plus cela va ralentir le rythme auquel les violations de la Convention européenne des droits de l'homme seront sanctionnées.

Nr. 9 VAN DE HEER BARBEAUX

Art. 4bis (nieuw)

Een artikel 4bis (nieuw) invoegen, luidende:

«Art. 4bis. — Artikel 28 van dezelfde wet wordt vervangen als volgt:

«Art. 28 — Wanneer het Hof op basis van een prejudiciële vraag vaststelt dat een wet, een decreet of een in artikel 134 van de Grondwet bedoelde regel een schending inhoudt van een in artikel 26, eerste paragraaf, bedoelde regel gaat het Hof over tot de gehele of gedeeltelijke nietigverklaring van de wet, het decreet of de in artikel 134 van de Grondwet bedoelde regel waarop de vraag betrekking heeft.

Wanneer het Hof op basis van een prejudiciële vraag vaststelt dat een wet, een decreet of een in artikel 134 bedoelde regel geen schending inhoudt van artikel 32bis van de Grondwet, zijn noch het rechtscollege dat de prejudiciële vraag heeft gesteld, noch enig ander rechtscollege dat verzocht wordt om in dezelfde zaak uitspraak te doen, verplicht om zich voor het oplossen van het geschil naar aanleiding waarvan de vragen bedoeld in artikel 26 zijn gesteld, te voegen naar het arrest uitgesproken door het Arbitragehof.»

Verantwoording

Met betrekking tot het eerste lid:

Het ingediende amendement heeft tot doel om wetten, decreten en verordeningen die ongrondwettig blijken of strijdig zijn met de regels inzake verdeling van bevoegdheden, uit de rechtsorde te nemen. Het voorkomt de toename van gerechtelijke procedures, waarvan het uiteindelijke resultaat bekend is.

Het amendement biedt bovendien een oplossing voor het stilzitten van de regering en van het parlement inzake de nietigverklaring die volgt uit de arresten van het Arbitragehof, aangezien noch de regering, noch het parlement de arresten van dit Hof systematisch bestuderen en zij er dus ook niet altijd gevuld uit trekken.

Met betrekking tot het tweede lid:

Dit amendement strekt ertoe te voorkomen dat het wetsontwerp zou leiden tot een afzwakking van de bescherming van de rechten van de mens in ons land, zodra het Arbitragehof uitspraken begint te doen die inzake mensenrechten minder bescherming bieden dan die van het Europese Hof voor de rechten van de mens.

De arresten van het Arbitragehof die via artikel 32bis een schending vermelden van het Europees Verdrag over de rechten van de mens krijgen een absoluut gezag van gewijsde. Arresten die echter geen schending van het Europees Verdrag over de rechten van de mens vaststellen, hebben voor het rechtscollege dat de vraag heeft gesteld slechts een indicatieve waarde, waarbij dit rechtscollege over de mogelijkheid beschikt om — op basis van de uitspraak *Le Ski* — een interpretatie toe te passen die beter rekening houdt met de mensenrechten.

Het amendement biedt lagere rechtscolleges dus de kans om, inzake de bescherming van de rechten van de mens, de hoogst mogelijke maatstaf te hanteren.

Nº 9 DE M. BARBEAUX

Art. 4bis (nouveau)

Insérer un article 4bis (nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 4bis. — L'article 28 de la même loi est remplacé par les dispositions suivantes:

«Art. 28. — Lorsque la Cour constate sur la base d'une question préjudiciale qu'une loi, un décret ou une règle visée à l'article 134 viole une règle visée à l'article 26, § 1er, la Cour annule en tout ou partie la loi, le décret ou la règle visée à l'article 134 qui fait l'objet de la question.

Lorsque la Cour constate sur la base d'une question préjudiciale qu'une loi, un décret ou une règle visée à l'article 134 ne viole pas l'article 32bis de la Constitution, la juridiction qui a posé la question préjudiciale ainsi que toute autre juridiction appelée à statuer dans la même affaire ne sont pas tenues, pour la solution du litige à l'occasion duquel ont été posées les questions visées à l'article 26, de se conformer à l'arrêt rendu par la Cour d'arbitrage.»

Justification

En ce qui concerne le premier alinéa

L'amendement déposé a pour objectif de faire disparaître de l'ordre juridique les lois, les décrets et les ordonnances jugés inconstitutionnels ou contraires aux règles répartitrices de compétences. Il permet d'éviter la multiplication des procédures judiciaires dont on connaît l'issue finale.

L'amendement pallie également l'inaction du gouvernement et du parlement par rapport à l'effet d'invalidation découlant des arrêts de la Cour d'arbitrage, le gouvernement et le parlement n'examinant pas systématiquement les arrêts de la Cour d'arbitrage et n'en tirant pas toujours les conséquences.

En ce qui concerne le second alinéa:

Cet amendement tend à éviter que le projet ait pour effet de réduire la protection dont bénéficient les droits de l'homme dans notre pays dès lors que la Cour d'arbitrage adopterait une jurisprudence moins protectrice des droits de l'homme que celle de la Cour européenne des droits de l'homme.

Ainsi, les arrêts de la Cour d'arbitrage concluant à la violation de la Convention européenne des droits de l'homme à travers l'article 32bis se voient confirmer une autorité absolue de chose jugée. En revanche, les arrêts concluant à l'absence de violation de la Convention européenne des droits de l'homme à travers l'article 32bis n'ont qu'une autorité indicative pour la juridiction qui a posé la question, celle-ci gardant la possibilité d'appliquer en vertu de la jurisprudence *Le Ski* une jurisprudence de la Cour européenne plus favorable aux droits de l'homme.

L'amendement permet donc aux juridictions de fond d'appliquer le standard de protection des droits de l'homme le plus élevé.

Nr. 10 VAN DE HEER BARBEAUX

Art. 4ter (nieuw)

Een artikel 4ter (nieuw) invoegen, luidende :

«Art. 4ter. — In Titel I van dezelfde wet wordt een hoofdstuk III ingevoegd «Gemeenschappelijke bepalingen», bevattende artikel 124bis, dat artikel 30bis wordt en waarin de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden «van 16 januari 1989» worden ingevoegd tussen de woorden «de bijzondere wet» en de woorden «betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten»;

2° de woorden «artikelen 59bis, 59ter, 107quater, 108ter en 115 van de Grondwet» worden vervangen door de woorden «artikelen 39, 127, § 1, 128, § 1, 129, § 1, 130, § 1, 135, 136, 137, 140, 166, 175, 176 en 177 van de Grondwet.»

Verantwoording

Artikel 124bis is ten onrechte opgenomen in «Titel VII — Overgangsbepalingen». Dit artikel is echter geen overgangsbepaling. Voorgesteld wordt om artikel 124bis, dat verband houdt met de bevoegdheden van het Hof, op te nemen in een nieuw artikel 30bis in een hoofdstuk III van titel I onder het opschrift «Gemeenschappelijke bepalingen». Artikel 124bis is immers van toepassing zowel op beroepen tot vernietiging (hoofdstuk I) als op prejudiciële vragen (hoofdstuk II). De wijzigingen voorgesteld in artikel 9 van het ontwerp zijn overgenomen in het amendement (zie ook amendement nr. 23).

Nr. 11 VAN DE HEER BARBEAUX

Art. 6bis (nieuw)

Een artikel 6bis (nieuw) invoegen, luidende :

«Art. 6bis. — In artikel 40, § 1, eerste lid, van dezelfde wet, worden de woorden «De Koning benoemt twee griffiers» vervangen door de woorden «Het Arbitragehof wordt bijgestaan door twee griffiers, die door de Koning worden benoemd.»

Verantwoording

Voorgesteld wordt de rol van de griffier vast te stellen in artikel 40 (naar het voorbeeld van artikel 35 over de referendarissen).

Nr. 12 VAN DE HEER BARBEAUX

Art. 6ter (nieuw)

Een artikel 6ter (nieuw) invoegen, luidende :

«Art. 6ter. — In § 1 van artikel 63 van dezelfde wet, worden de woorden «van de aanvraag» vervangen door de woorden «van de akte waardoor de zaak bij het hof aanhangig wordt gemaakt.»

Nº 10 DE M. BARBEAUX

Art. 4ter (nouveau)

Insérer un article 4ter (nouveau), rédigé comme suit:

« Art. 4ter. — Il est inséré dans le Titre I^r de la même loi un chapitre III « Dispositions communes », comprenant l'article 124bis qui devient l'article 30bis, étant donné que les modifications suivantes sont apportées à cet article :

1° les mots « du 16 janvier 1989 » sont insérés entre les mots « la loi spéciale » et les mots « sur le financement des communautés et régions »;

2° les mots « articles 59bis, 59ter, 107quater, 108ter et 115 de la Constitution » sont remplacés par les mots « articles 39, 127, § 1^r, 128, § 1^r, 129, § 1^r, 130, § 1^r, 135, 136, 137, 140, 166, 175, 176 et 177 de la Constitution. »

Justification

L'article 124bis a été repris indûment au «Titre VII — Dispositions transitoires». Cet article n'a pas le caractère d'une disposition transitoire. Il est proposé de faire figurer l'article 124bis, qui est lié aux compétences de la Cour, dans un nouvel article 30bis dans un nouveau chapitre III du titre I^r, intitulé «Dispositions communes». L'article 124bis s'applique en effet aussi bien aux recours en annulation (chapitre I^r) qu'aux questions préjudiciales (chapitre II). Les modifications proposées à l'article 9 du projet sont reprises dans l'amendement (voy. également l'amendement n° 23).

Nº 11 DE M. BARBEAUX

Art. 6bis (nouveau)

Insérer un article 6bis (nouveau), rédigé comme suit:

« Art. 6bis. — Dans l'article 40, § 1^r, alinéa premier, de la même loi, les mots « Le Roi nomme deux greffiers » sont remplacés par les mots « La Cour d'arbitrage est assistée par deux greffiers, nommés par le Roi. »

Justification

Il est proposé de fixer le rôle du greffier à l'article 40 (à l'instar de l'article 35, qui concerne les référendaires).

Nº 12 DE M. BARBEAUX

Art. 6ter (nouveau)

Insérer un article 6ter (nouveau), rédigé comme suit:

« Art. 6ter. — Au § 1^r de l'article 63 de la même loi, les mots « de la demande » sont remplacés par les mots « de l'acte qui saisit la Cour. »

Verantwoording	Justification
<p>Die terminologie lijkt juister dan die welke nu wordt gebruikt: de term «aanvraag» is niet geschikt voor prejudiciële vragen, noch, <i>sensu stricto</i>, voor beroepen tot vernietiging.</p>	<p>Cette terminologie paraît plus exacte que celle utilisée : le terme «demande» ne convient ni pour les questions préjudiciales, ni, <i>sensu stricto</i>, pour les recours en annulation.</p>
Nr. 13 VAN DE HEER BARBEAUX	Nº 13 DE M. BARBEAUX
Art. 6quater (nieuw)	Art. 6quater (nouveau)
Een artikel 6quater (nieuw) invoegen, luidende :	Insérer un article 6quater(nouveau), rédigé comme suit :
<p>«Art. 6quater. — In het tweede lid van artikel 71 van dezelfde wet vervalt in de tweede zin het woord «vrije».</p>	<p>«Art. 6quater. — Au deuxième alinéa de l'article 71 de la même loi, dans la deuxième phrase, le mot «francs» est supprimé.»</p>
Verantwoording	Justification
<p>Elders in de bijzondere wet, behalve in de artikelen 71 en 72, is nergens sprake van «vrije» dagen.</p>	<p>Il n'est nulle part question de jours «francs» dans la loi spéciale, sauf aux articles 71 et 72.</p>
Nr. 14 VAN DE HEER BARBEAUX	Nº 14 DE M. BARBEAUX
Art. 6quinquies (nieuw)	Art. 6quinquies (nouveau)
Een artikel 6quinquies (nieuw) invoegen, luidende :	Insérer un article 6quinquies (nouveau), rédigé comme suit :
<p>«Art. 6quinquies. — In het tweede lid van artikel 72 van dezelfde wet vervalt in de tweede zin het woord «vrije».</p>	<p>«Art. 6quinquies. — Au deuxième alinéa de l'article 72 de la même loi, dans la deuxième phrase, le mot «francs» est supprimé.»</p>
Verantwoording	Justification
Zie verantwoording bij amendement nr. 13.	Voir la justification de l'amendement n° 13.
Nr. 15 VAN DE HEER BARBEAUX	Nº 15 DE M. BARBEAUX
Art. 6sexies (nieuw)	Art. 6sexies (nouveau)
Een artikel 6sexies (nieuw) invoegen, luidende :	Insérer un article 6sexies(nouveau), rédigé comme suit :
<p>«Art. 6sexies. — In artikel 74 van dezelfde wet wordt tussen het eerste en het tweede lid het volgende lid ingevoegd: «Het verzoekschrift tot vernietiging kan worden geraadpleegd ter griffie van het Hof tijdens een termijn van dertig dagen vanaf de in het vorige lid bedoelde bekendmaking.»</p>	<p>«Art. 6sexies. — Dans l'article 74 de la même loi, l'alinéa suivant est inséré entre les alinéas 1er et 2 : «La requête en annulation peut être consultée au greffe de la Cour durant un délai de trente jours à dater de la publication visée à l'alinéa précédent.»</p>
Verantwoording	Justification
<p>Aangezien artikel 87 aan elke betrokken persoon toestaat in een hangende procedure tussen te komen, is het voor de tussenkomende partij nuttig precies de middelen te kennen die reeds zijn aangevoerd, teneinde te oordelen over zijn belang tot tussenkomst. Dat zou «blindelingse» tussenkomsten in de procedures betreffende beroepen tot vernietiging vermijden, vooral wanneer</p>	<p>Étant donné que l'article 87 permet à toute personne intéressée d'intervenir dans une procédure pendante, il est utile pour l'intervenant potentiel de connaître avec précision les moyens déjà invogés afin de juger de son intérêt à intervenir. Cela évitera les interventions «à l'aveuglette» dans les procédures sur recours en annulation, principalement lorsqu'une partie intéressée intervient pour</p>

een betrokken partij tussenkomt om de aangevochten wet te verdedigen en zij enkel met precisie kan antwoorden op de middelen tot vernietiging in haar memorie van antwoord, wat tot gevolg heeft dat zij de efficiënte van een procedurestuk «verliest».

Nr. 16 VAN DE HEER BARBEAUX

Art. 6septies (nieuw)

Een artikel 6septies (nieuw) invoegen, luidende :

«Art. 6septies. — In artikel 85 van dezelfde wet wordt het derde lid opgeheven. »

Verantwoording

Thans voorziet de wet enkel voor de in artikel 85 bedoelde memories in de mogelijkheid om de termijnen te verkorten of te verlengen. De praktijk heeft echter aangetoond dat ook andere termijnen verkort of verlengd kunnen worden. Er wordt dus voorgesteld om in een algemene bepaling te voorzien (nieuw artikel 89bis, zie amendement nr. 18), en de overeenkomstige bepaling in artikel 85 op te heffen.

Nr. 17 VAN DE HEER BARBEAUX

Art. 6octies (nieuw)

Een artikel 6octies (nieuw) invoegen, luidende :

«Art. 6octies. — Artikel 89 van dezelfde wet, waarvan de huidige tekst § 1 zal vormen, wordt gewijzigd als volgt:

1° De eerste zin van § 1 wordt vervangen door de volgende bepaling: «Wanneer het Hof, bij wijze van prejudiciële beslissing, uitspraak doet over vragen als bedoeld in artikel 26, zendt de griffier een afschrift van de ingediende memories aan de andere partijen die een verzoekschrift of een memorie hebben ingediend. »

2° Paragraaf 1 wordt aangevuld met de volgende bepaling: «Bij het verstrijken van die termijn zendt de griffier een kopie van de ingediende memories van antwoord aan de andere partijen die een memorie hebben ingediend. »

3° Paragraaf 2 wordt ingevoegd, luidende: «§ 2. Wanneer het Hof uitspraak doet over beroepen tot vernietiging als bedoeld in artikel 1, zendt de griffier, bij het verstrijken van de in de artikelen 85 en 87 bedoelde termijnen, een kopie van de ingediende memories aan de verzoekende partij. Die beschikt dan over dertig dagen vanaf de dag van de ontvangst om aan de griffie een memorie van antwoord te zenden. Bij het verstrijken van die termijn zendt de griffier een kopie van de door de verzoekende partij ingediende memorie van antwoord aan de andere partijen die een memorie hebben ingediend. Die beschikken dan over

défendre la loi attaquée, et qu'elle ne peut répondre avec précision aux moyens d'annulation que dans son mémoire en réponse, ce qui a pour conséquence qu'elle «perd» l'efficacité d'une pièce de procédure.

Nº 16 DE M. BARBEAUX

Art. 6septies (nouveau)

Insérer un article 6septies(nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 6septies. — À l'article 85 de la même loi, l'alinéa 3 est abrogé. »

Justification

Actuellement, la loi prévoit la possibilité d'abréger ou de proroger les délais, uniquement pour les mémoires visés à l'article 85. Or, la pratique montre que d'autres délais peuvent aussi devoir être abrégés ou prorogés. Il est donc proposé de prévoir une disposition générale (nouvel article 89bis — voir l'amendement n° 18), et d'abroger la disposition correspondante dans l'article 85.

Nº 17 DE M. BARBEAUX

Art. 6octies (nouveau)

Insérer un article 6octies(nouveau), rédigé comme suit:

«Art. 6octies. — À l'article 89 de la même loi, dont le texte actuel formera le § 1er, sont apportées les modifications suivantes:

1° La première phrase du § 1er est remplacée par la disposition suivante : «Lorsque la Cour statue, à titre préjudiciel, sur les questions visées à l'article 26, le greffier transmet une copie des mémoires déposés, à l'expiration des délais prévus par les articles 85 et 87, aux autres parties ayant déposé un mémoire. »

2° Le § 1er est complété par la disposition suivante : «À l'expiration de ce délai, le greffier transmet une copie des mémoires en réponse déposés aux autres parties ayant déposé un mémoire. »

3° Il est inséré un § 2, rédigé comme suit : «§ 2. Lorsque la Cour statue sur les recours en annulation visés à l'article 1er, le greffier transmet une copie des mémoires déposés, à l'expiration des délais prévus par les articles 85 et 87, à la partie requérante. Celle-ci dispose alors de trente jours à dater du jour de la réception pour faire parvenir au greffe un mémoire en réponse. À l'expiration de ce délai, le greffier transmet une copie du mémoire en réponse introduit par la partie requérante aux autres parties ayant déposé un mémoire. Celles-ci disposent alors de trente jours, à dater du jour de la réception pour faire parvenir au

dertig dagen vanaf de dag van ontvangst om aan de griffie een memorie van wederantwoord te zenden. Bij het verstrijken van die termijn zendt de griffier een kopie van de ingediende memories van wederantwoord aan de verzoekende partij en aan de andere partijen die een memorie hebben ingediend. »

Verantwoording

In het kader van een beroep tot vernietiging beschikt de verdediger van de aangevochten norm slechts over één procedurestuk (memorie), terwijl de auteur van het beroep zich kan uitdrukken in het verzoekschrift en in de memorie van antwoord. Dat verloopt enkel op een andere wijze wanneer een derde tussenkomst in de procedure; in dat geval kan de verdediger van de norm een memorie en een memorie van antwoord indienen ingevolge de betekenis die hem is gedaan van de memorie van tussenkomst.

Teneinde het gebrekkig evenwicht tussen de verzoeker en de verdediger van de norm te herstellen, dient voor laatstgenoemde de mogelijkheid te worden ingebouwd om op de memorie van antwoord te antwoorden. Bijgevolg wordt voorgesteld om de procedure van uitwisseling van de memories als dusdanig te behouden voor de prejudiciële vragen, maar om een wijziging in te voeren voor de procedure betreffende de beroepen tot vernietiging, zodat een evenwichtig dialoog tot stand komt tussen de verzoeker, de verdediger van de norm en mogelijke tussenkomende partijen.

De voorgestelde wijziging moet de verwerende partij de kans bieden om op schriftelijke wijze te antwoorden op de in de memorie van antwoord nader uitgewerkte middelen, opdat de mondelinge behandeling ter terechtzitting zo beperkt mogelijk kan worden gehouden.

De toevoeging dat de griffier de memories van antwoord toezendt aan de partijen komt tegemoet aan een leemte in de wet en stemt overeen met wat in feite in de praktijk al gebeurt.

Nr. 18 VAN DE HEER BARBEAUX

Art. 6novies (nieuw)

Een artikel 6novies (nieuw) invoegen, luidende :

«Art. 6novies. — In dezelfde wet wordt een artikel 89bis ingevoegd, luidende :

«Art. 89bis. — De in de artikelen 85, 87 en 89 vastgestelde termijnen kunnen worden verkort of verlengd bij een met redenen omklede beschikking van de voorzitter.

Wanneer een in artikel 87 vastgestelde termijn wordt verkort of verlengd overeenkomstig het eerste lid, maakt de griffier daarvan melding in het in artikel 74, eerste lid, bedoelde bericht. »

Verantwoording

Thans voorziet de wet enkel voor de in artikel 85 bedoelde memories in de mogelijkheid om de termijnen te verkorten of te verlengen. De praktijk heeft echter aangetoond dat ook andere termijnen verkort of verlengd moeten kunnen worden. Er wordt dus voorgesteld om in een algemene bepaling te voorzien en de overeenkomstige bepaling in artikel 85 op te heffen (zie amendement nr. 16).

greffe un mémoire en réplique. À l'expiration de ce délai, le greffier transmet une copie des mémoires en réplique déposés à la partie requérante et aux autres parties ayant introduit un mémoire ».

Justification

Dans le cadre d'un recours en annulation, le défenseur de la norme attaquée ne dispose que d'une pièce de procédure (mémoire), alors que l'auteur du recours peut s'exprimer dans la requête et dans le mémoire en réponse. Il n'en va autrement que lorsqu'un tiers intervient dans la procédure; dans ce cas, le défenseur de la norme peut introduire un mémoire et un mémoire en réponse suite à la notification qui lui est faite du mémoire en intervention.

Pour corriger ce déséquilibre entre requérant et défenseur de la norme, il convient d'introduire la possibilité pour celui-ci de répondre au mémoire en réponse. Il est dès lors proposé de maintenir la procédure d'échange des mémoires comme telle pour les questions préjudiciales, mais d'introduire une modification pour la procédure sur recours en annulation, de façon à organiser un dialogue équilibré entre requérant, défenseur de la norme et parties intervenantes éventuelles.

La modification proposée doit permettre à la partie défenderesse de répondre par écrit aux moyens précisés dans le mémoire en réponse, de telle sorte que l'instruction verbale à l'audience soit la plus restreinte possible.

L'ajout de la transmission, par le greffier, des mémoires en réponse aux parties comble une lacune de la loi, et correspond à ce qui est fait en pratique.

Nº 18 DE M. BARBEAUX

Art. 6novies (nouveau)

Insérer un article 6novies (nouveau), rédigé comme suit :

«Art. 6novies. — Un article 89bis, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

«Art. 89bis. — Les délais fixés aux articles 85, 87 et 89 peuvent être abrégés ou prorogés par ordonnance motivée du président.

Lorsqu'un délai fixé à l'article 87 est abrégé ou prorogé conformément à l'alinéa 1er, le greffier en fait mention dans l'avis visé à l'article 74, alinéa 1er. »

Justification

Actuellement, la loi prévoit la possibilité d'abréger ou de proroger les délais, uniquement pour les mémoires visés à l'article 85. Or, la pratique montre que d'autres délais peuvent aussi devoir être abrégés ou prorogés. Il est donc proposé de prévoir une disposition générale, et d'abroger la disposition correspondante dans l'article 85 (voir l'amendement n° 16).

Nr. 19 VAN DE HEER BARBEAUX

Art. 6*decies* (nieuw)**Een artikel 6*decies* (nieuw) invoegen, luidende:**

«Art. 6*decies*. — Artikel 90, tweede lid, van dezelfde wet wordt aangevuld als volgt:

«en vermeldt de tijdens de ingereedheid brenging opgeworpen vragen waarop de partijen verzocht worden te antwoorden, hetzij met een aanvullende memorie die binnen de in de beschikking vastgestelde termijn moet worden ingediend, hetzij mondeling op de terechting.»

Verantwoording

In de praktijk verloopt dat reeds zo. Dit voorstel maakt het bovendien mogelijk om een gericht antwoord te bieden op het streven van de wetgever, dat tot uiting komt in het voorontwerp van wet tot wijziging van de bijzondere wet in verband met artikel 103. Het ter inzage leggen van het verslag van de rechtersverslaggevers zou daardoor overbodig worden.

Nr. 20 VAN DE HEER BARBEAUX

Art. 6*undecies* (nieuw)**Een artikel 6*undecies* (nieuw) invoegen, luidende:**

«Art. 6*undecies*. — Een artikel 94bis wordt ingevoegd in dezelfde wet, luidende:

«Art. 94bis. — § 1. Wanneer bij het Hof een prejudiciële vraag aanhangig wordt gemaakt die is gesteld door de Raad van State krachtens artikel 6, § 1, VIII, 5°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, geeft de griffier kennis van de verwijzingsbeslissing overeenkomstig artikel 77.

§ 2. Binnen tien dagen na ontvangst van de kennisgeving kunnen de Ministerraad, de regeringen, de voorzitters van de wetgevende vergaderingen en de adressaten van die kennisgevingen een memorie zenden aan het Hof.

§ 3. Bij het verstrijken van de in § 2 bedoelde termijn, beslist het Hof, na de verslaggevers te hebben gehoord, of de zaak al dan niet in gereedheid is. De beschikking waarbij wordt beslist dat de zaak in gereedheid is, bepaalt de rechtsdag van de terechting. Daarvan wordt kennisgegeven aan de partijen ten minste drie dagen voor de datum van de terechting. Tijdens de termijn tussen de kennisgeving en de beschikking tot rechtsdagbepaling van de terechting kunnen de partijen het dossier raadplegen op de griffie.»

Nº 19 DE M. BARBEAUX

Art. 6*decies* (nouveau)**Insérer un article 6*decies* (nouveau), rédigé comme suit:**

«Art. 6*decies*. — L'article 90, alinéa 2, de la même loi est complété par les mots :

«et énonce les questions soulevées lors de la mise en état, auxquelles les parties seront invitées à répondre, soit par un mémoire complémentaire à introduire dans le délai fixé dans l'ordonnance, soit verbalement à l'audience.»

Justification

La pratique est déjà fixée en ce sens. Cette proposition permet en outre de rencontrer adéquatement le souci du législateur, exprimé dans l'avant-projet de loi modifiant la loi spéciale au sujet de l'article 103. Permettre la consultation du rapport des juges-rapporteurs deviendrait, de ce fait, superflu.

Nº 20 DE M. BARBEAUX

Art. 6*undecies* (nouveau)**Insérer un article 6*undecies* (nouveau), rédigé comme suit:**

«Art. 6*undecies*. — Un article 94bis, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

«Art. 94bis. — § 1er. Lorsque la Cour est saisie d'une question préjudiciale formée par le Conseil d'État en vertu de l'article 6, § 1er, VIII, 5°, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, le greffier notifie la décision de renvoi conformément à l'article 77.

§ 2. Dans les dix jours de la réception de la notification, le Conseil des ministres, les gouvernements, les présidents des assemblées législatives et les personnes destinataires de ces notifications peuvent adresser un mémoire à la Cour.

§ 3. A l'expiration du délai prévu au § 2, la Cour, les rapporteurs entendus, décide si l'affaire est ou non en état. L'ordonnance décidant que l'affaire est en état fixe le jour de l'audience. Elle est notifiée aux parties au moins trois jours avant la date de l'audience. Pendant le délai qui sépare la notification de l'ordonnance de fixation de l'audience, les parties peuvent consulter le dossier au greffe.»

Verantwoording

Artikel 6, § 1, VIII, 5°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, ingevoegd bij de bijzondere wet van 13 juli 2001, voorziet in een bijzonder geval van prejudiciële vraagstelling in het kader van een tuchtprecedure tegen een burgemeester. Die bepaling stelt dat het Hof, in dat geval, zijn arrest moet wijzen binnen zestig dagen. Het is dus absoluut noodzakelijk dat de procedure wordt aangepast en vooral de termijnen voor uitwisseling van memories worden ingekort. In dat verband wordt eveneens voorgesteld niet over te gaan tot een bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* (artikel 74), omdat het weinig opportuun lijkt dat derden in dat soort van procedure tussenkomen.

Nr. 21 VAN DE HEER BARBEAUX

Art. 7bis (nieuw)

Een artikel 7bis (nieuw) invoegen, luidende:

«Art. 7bis. — In het eerste lid van artikel 109 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden «en artikel 6, § 1, VIII, 5°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen,» worden ingevoegd tussen de woorden «Onverminderd artikel 25» en de woorden «worden de arresten»;

2° de woorden «het verwijzingsvonnis» worden vervangen door de woorden «de verwijzingsbeslissing.»

Verantwoording

In het eerste lid worden twee technische wijzigingen voorgesteld. Het vermelde artikel van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, ingevoegd door artikel 4 van de bijzondere wet van 13 juli 2001 houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen, bepaalt dat het Hof in het daarin voorziene bijzondere geval, uitspraak doet binnen een termijn van zestig dagen. Het is derhalve nodig die afwijkende regeling te vermelden in artikel 109, eerste lid, waarin de termijnen worden vermeld waarbinnen uitspraak moet worden gedaan.

Voorgesteld wordt ook de term «verwijzingsvonnis» te vervangen door «verwijzingsbeslissing». De eerste term is *sensu stricto* onjuist omdat niet alle verwijzingsbeslissingen vonnissen zijn.

Er zijn aan de procedurevereisten aangepaste oplossingen mogelijk om aan de zorg voor een zo snel mogelijke, maar tegelijk kwaliteitsvolle rechtspraak tegemoet te komen. De huidige regeling, waarvan wordt voorgesteld dat zij wordt gehandhaafd, werkt vrij bevredigend. Zij zet het Hof aan om in die zaken waarin zulks kan (eentalige zaken, niet-samengevoegde zaken) de termijn van zes maanden zo weinig mogelijk te overschrijden wanneer toepassing wordt gemaakt van de gewone procedure met uitwisseling van memories en pleidooien. Elders (zie het voorstel tot wijziging van artikel 72) wordt voorgesteld dat in de toekomst intensiever gebruik wordt gemaakt van de voorafgaande rechtspleging, meer bepaald de procedure van het arrest van onmiddellijk antwoord. De praktijk wijst uit dat op die manier in relatief eenvoudige zaken uitspraak kan worden gedaan binnen een termijn van minder dan drie maanden nadat een prejudiciële

Justification

L'article 6, § 1er, VIII, 5°, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, inséré par la loi spéciale du 13 juillet 2001, prévoit une hypothèse particulière de question préjudiciable, dans le cadre d'une procédure disciplinaire contre un bourgmestre. Cette disposition prévoit que la Cour, saisie d'une telle question, doit rendre son arrêt dans les soixante jours. Il est donc impératif d'adapter la procédure, et, notamment, de réduire les délais d'échanges de mémoires. De même, dans ce cadre, il est proposé de ne pas procéder à une publication au *Moniteur belge* (article 74), puisqu'il semble peu opportun que des tiers interviennent dans ce genre de procédure.

Nº 21 DE M. BARBEAUX

Art. 7bis (nouveau)

Insérer un article 7bis (nouveau), rédigé comme suit:

« Art. 7bis. — Au premier alinéa de l'article 109 de la même loi sont apportées les modifications suivantes :

1° les mots « et de l'article 6, § 1er, VIII, 5°, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles « sont insérés entre les mots « de l'article 25 » et les mots «, les arrêts »;

2° les mots « du jugement » sont remplacés par les mots « de la décision. »

Justification

Il est proposé de procéder à deux modifications techniques dans le 1er alinéa. L'article mentionné de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, inséré par l'article 4 de la loi spéciale du 13 juillet 2001 portant transfert de diverses compétences aux régions et communautés, dispose que la Cour statue, dans le cas particulier qui y est prévu, dans un délai de soixante jours. Il est, dès lors, nécessaire de mentionner ce régime dérogatoire dans l'article 109, alinéa 1er, qui mentionne les délais dans lesquels il y a lieu de statuer.

Il est proposé de remplacer également les termes «jugement de renvoi» par «décision de renvoi». Le premier terme est *sensu stricto* inexact puisque les décisions de renvoi ne sont pas toutes des jugements.

D'autres solutions, adaptées aux exigences de procédure, sont possibles pour rencontrer le souci d'une jurisprudence la plus rapide possible mais également de qualité. La réglementation actuelle, dont le maintien est proposé, fonctionne de manière plutôt satisfaisante. Elle incite la Cour à dépasser le moins possible dans les affaires où cela se peut (affaires unilingues, affaires non jointes) le délai de six mois lorsqu'il est fait application de la procédure ordinaire avec échange de mémoires et plaidoiries. Il est proposé ailleurs (voir la proposition de modification de l'article 72) qu'il soit fait usage de manière plus intensive à l'avenir de la procédure préliminaire, plus précisément de la procédure de l'arrêt de réponse immédiate. La pratique démontre que de cette manière il peut être statué dans des affaires relativement simples dans un délai de moins de trois mois après qu'une question préjudiciable eût été posée à la Cour. Dans les cas où il y a lieu de suivre

vraag aan het Hof is gesteld. In die gevallen waarin de gewone rechtspleging moet worden gevolgd, maar de zaak spoedeisend is, zal het Hof de gewone proceduretermijnen kunnen verkorten (zie het voorgestelde artikel 89bis) en prioriteit kunnen geven aan de vertaling van de stukken in dergelijke zaak, zodat in die gevallen uitspraak kan worden gedaan binnen een termijn van zes maanden. Het geheel van die maatregelen lijkt van aard dat op meer effectieve wijze wordt tegemoetgekomen aan het oogmerk dat aan het ontwerp tot wijziging van artikel 109 ten grondslag ligt.

Nr. 22 VAN DE HEER BARBEAUX

Art. 8

Dit artikel doen vervallen.

Verantwoording

Het voorliggende ontwerp van bijzondere wet betekent een aanzienlijke verhoging van de werklast voor het Arbitragehof omdat zijn bevoegdheid inzake de grondwettigheidstoetsing van de wetten wordt verruimd tot de gehele titel II van de Grondwet — met inbegrip van het ontworpen artikel 32bis.

Terzelfder tijd hebben beide voorzitters van het Arbitragehof tijdens de hoorzittingen in de commissie voor Institutionele Aangelegenheden verklaard dat zij geen uitgebreidere personeelsformatie van rechters wensen om te voorkomen dat er aparte kamers opgericht worden en er binnen het Arbitragehof uiteenlopende strekkingen van jurisprudentie ontstaan.

De verkorting van de termijnen die nu reeds moeilijk nageleefd kunnen worden, is dus pure demagogie.

Nr. 23 VAN DE HEER BARBEAUX

Art. 9

Dit artikel doen vervallen.

Verantwoording

De door artikel 9 voorgestelde wijzigingen zijn opgenomen in amendement nr. 10.

la procédure ordinaire mais où l'affaire présente un caractère urgent, la Cour pourra écourter les délais de procédure ordinaire (voir l'article 89bis proposé) et donner la priorité à la traduction des pièces dans cette affaire, de manière telle qu'il soit possible, dans ce cas, de statuer dans un délai de 6 mois. L'ensemble de ces mesures semble de nature à pouvoir rencontrer plus efficacement la préoccupation qui se trouve à la base du projet de modification de l'article 109.

Nº 22 DE M. BARBEAUX

Art. 8

Supprimer cet article.

Justification

Le projet de loi spéciale à l'examen augmente considérablement, de par l'extension du contrôle de constitutionnalité des lois à l'ensemble du titre II de la Constitution — en ce compris l'article 32bis en projet — la charge de travail de la Cour d'arbitrage.

Parallèlement, les deux présidents de la Cour d'arbitrage ont souligné lors des auditions qui se sont déroulées à la commission des Affaires institutionnelles leur volonté de ne pas voir le cadre de juges augmenter afin d'éviter la création de chambres distinctes et l'apparition de jurisprudences différentes au sein de la Cour d'arbitrage.

Dès lors, la réduction de délais qu'on a déjà du mal à respecter, relève de la démagogie.

Nº 23 DE M. BARBEAUX

Art. 9

Supprimer cet article.

Justification

Les modifications proposées par l'article 9 sont reprises dans l'amendement n° 10.

Michel BARBEAUX.